

RESZEGESEK RMH T.

1283.
IAIOS POHARA.

Past.

3063

Avagy:

kezességéről való prædicatio, melyet elő fzoval az Debreczeni Nagy Templomban 23. Nov. Anni. 1681. el prædicallott, és B. SZABO PAL Uram kívánságára typus alá bocsátott.

S Z E N C Z I A: P A L.

Debreczeni Ecclesiának edgyik L. Pásztorá.

DEBRECZENBEN,

Nyomtattatott ROSNAI JÁNOS által.
M. DC. LXXXII.

Esa. 5. 22.

*Faj az nagy bor ihatonak, és az kik serények az ré-
ségítésre való bornak töltésére.*

K Et utakon szokta az Sátán kiváltképpen az em-
bereket el ejteni. 1. Csuda mesterséggel el áltat-
tya az embert, hogy hasznos az bünt meg cselekedni:
ollyanok lesstek mint az Istenek jonak és gonoszának tudói
Terem. 3. 5. még Idvezítőnket is nem ségyenlé ez-
zel meg kísérteti, meg mutogatván ez világnak orsó-
git és azoknak sépségit; azt mondgya: *mind ezeket*
neked adom ha le borulván tisztelendei engemet Matt.
4. 9. 2. Biztattya hogy nagy gyönyörűséget fog ta-
lálni az bűnben: *azlopott vizeket édessegeknek állattya.*
Peld. 9. 15. 16. és az álnoksággal szerzett kényeret gyö-
nyörűségének, Peld. 20. 17. Így az bornak szeretőjét
nyájjas mulatásznak, vigadozásnak s' abban való
gyönyörködésnek édesgetésével vezérli az réseg-
ségre Esa. 11. 12. de mi lében vege? *Summás*
fan ez lecz kében meg tanittatunc: hogy mind az ré-
szegefnec, mind az résegítőnec jajjal fog az Isten fizet
ni.

R E S Z E I. Kettő.

I. A' résegefnec forsa: *Faj a' nagy bor ihatonac.*II. Az résegítőnec: *Es az kik serények az rése-*
gítésre való bornak töltésére.

Kit kel

Kit kell az nagy bor ihaton érteni?

1. Az réseges embert; ki gyakran követi az bor-
tul való meg nehezédést; kic mondatnac *bor mellett*
mulatoknak, Peld. 23. 30. *résegeskedőknek*, Esa. 5. 11.
2. Az erős bor ivot, ki mikor néki igazodik; *nagy*
pohárokból issza az bort, Amos. 6. 6. ez illyec lúvat-
tatnac kivált-képpen való modon: *bor ivoknak*, Jöel.
1. 5. mellyre adta vala magát Salamon. Prædik.
2. 4.

Micsoda az résegség?

Az egész embernek, mint valami alkutmánac e-
rőtlenége, melly lében az elmében lévő okoskodás-
nak valami által való meg háborodásából. Mivel pe-
dig az háborito nem csak egy féle; az résegség is en-
nehány féle. Néha réseg, ember, az Isten veséjétől:
Jer. 25. 15. 16. Jer. 48. 25. 26. Néha az bálvány-
hoz való buzgóságtul: Jer. 51. 7. Titkos. 17. 2. Né-
ha tisztátalanságra való vágyodástul. Hof. 4. 11. ez
résegetette vala meg Amnont. 2. Sam. 13. 4. Néha
ez világnac modatlan szerelmétül. Luc. 21. 34. mint
Démás. 2. Tim. 4. 10. Néha az maga modatlan fe-
relmétül; melly ez utolsó időben igen uralkodik:
2. Tim. 3. 2. mint régen Jonásban. ki hogy Isten
Ninivét el nem szilylest; tartya nagy orca pirulásnak
s' erre fakad, *ved el kérlek Uram az én lelkemet, mert job*
ennekem meg halnom hogy nem éltem Jon. 4. 3. és
hogy Isten feje felől fejének arnyékot tartó fűvet el-
báraztya is tartya ollyan dolognak ki által ő ok nélkül
és vesérvén meg bomorittatott, azért mond: *jobb né-*
kem holtom hogy nem éltem: Jon. 4. 8. Isten mondgya

A 2

néki

néki hogy méltatlan követi haradoskodását; de ő csak vitattya: *méltán cselekedem hogy haragsom mind halálig* vers. 9. Háromszor állal meg Isten ellen az maga ügye mellett, míg edgyczer Isten ügye mellett az nép ellen, akkor is nagy kedvetlen. Jon. 3. 4. Néha az résegitő állatnac italátul, minémű az bor, fer. 2[c. ilyen réseg volt Nábál 1. Sam. 25. 36. Errül föl az leczke.

Mikor kezdődik emberben a' résegség?

Az testnec kedvezők mondgyák, hogy a' bor miatt kerék vágáson által dűlnec ha mondod; vond fellyeb a lábado, mert a' kerék ezentűl őve tőri és bódát meg értvén bár ne legyen ereje az fel keléfre; de ha lábát fellyeb vonittya, még az nem réseg, ugy mó dgyác de az Irás kezdi az meg nehezede. mikor nyelved nehezedic s' az befédben tántorog, elmélkedésid erő nélkül valok fejed kezd felegezni, lábaid tántorogni, avagy csak egyenetlen l téged hordozni. Ezt tiltja Idvezítőnc. *meg ne nehezedyenec az ti síveitek tozódásnak miatta.* Luc. 21. 34. Itt áll bé az résegség, melly grádusonként megyen elő, és ha ki annyira megyen az italban hogy esétől tellyeséggel meg válylék, magát ne bírja az résegség nec legg nagyobb őrvényében gázolt bé, mint Noe Ter. 9.

Mit foglal ezzel bé Iaj? Az résegség nec gonoszt és büntetést, ugy mint:

1. Testnec erőtlensége: Hof. 7. 5. Peld. 23. 29. 30.

2. Szükség: Efa. 5. 13.

3. Gyalázat. Habac. 2. 16. 1. Cor. 5. 11.

4. Fog-

4. Fogságra való vitetés. Efa. 5. 11. 13. Amos. 4. 1. es 6. 7.

5. Dög halál. Ef. 5. 14. Amos. 6. 10.

6. Kárhozat. Gal. 5. 21. Szemléld az ember nec nagy erőtelenségét, az ki ilyen gonoskokban nem sajnálja magát keverni, inyenec, nyelvénc, borban való fereztésével.

Ez keserű pohár az résegeit vagy csak az résegesét? Az te testi életed nec el-fogyatására elég az fegyvernec egyveri nyakadhoz való csapása; így az te lelki életed nec s' minden boldogságnac el-fogyatására elég egy bűn; mivel minden *bűnnek solgya az halál.* Rom. 6. 23. azért egyczeri meg résegedéledért Iste azt a' jajos pohárt kezdedben adhatná; mindazonáltal Isten ez leczkében köföni az nagy bor ihatokra, *kék jo reggel fel kelnek hogy résegeskedgyenek és mulatnak az bor mellett mind estveig.* Ef. 5. 11. nem hagyván az egylzer meg résegedőt is csapás nélkül, Noéval, ki alkalmatosságot folgáltatván fiánae az meg csufolásra, Isten maga lelkénec keserűségére Noéval magával átkoztattya meg édes gyermekét. Terem. 9. 25.

Hát a' résegitőnek mint léssen dolga? Jajos, lásd az leczkén kívül. Amos. 4. v. 1. 2. 6. 10. Habac. 2. 16

T U D O M A N Y.

A' résegség, annál inkább az résegeskedés, Isten előtt unalmas véiek. Az leczke jajt fűlő gonosznak mondgya; melly az Isten haragját gerjeszt. Efa. 28. 1-3. Joel. 1. 4. 5. Mig ez világon vadnak az emberck forfokat téfi ollyá, *mint ki az tenger őze-*

A 3

zopin

pin fekszik az árboz fának tetején. Péld. 23. 30. az után Isten országából ki zárja mint az paráznság vagy gyilkosság. Gal. 5. 21.

O K A I.

1. Mert az réfeges mint egy kalmárságot indit, inyének, nyelvének tecző nyalakodáson, és el adgya, azt tartván ő nagy jonac. Hos. 4. 11. Luc. 16. 19. 25. edgyűt világi előmenetelit. Amos. 4. 1. 6. Az mi nagyobb lelkének üdvösségét. 1. Cor. 6. 10.

2. Mert az réfegésszel magát alkalmatlanná teszi nem csak az kegyesség gyakorlálára. Jer. 2. 25. Luc. 21. 34. Hanem még az maga tisztességének oltalmazására is: példa Noe. Terem. 9.

3. Mert mindenféle bűnöknek forrásává teszi az embert: u. m. háborgová, péld. 23. 29. tisztátalanná, vers. 33. dologtalanná. vers. 35. balgataggá és csufolová. Péld. 20. 1.

4. Mert az Isten képét véle le vetkezteti el vévén embernek és, és néminémű képpen az oktan állatnál alább valóvá teszi mert az ókor ismeri az ő Urát, de az Izrael nem. Esa. 1. 3. Azon időben elő Hőcsés okát adgya: mert az bor el vette eseket. Hos. 4. 11.

5. Mert ebben az bűnben megavult embernek lelki nyavalyája gyakrabban orvosolhatatlan, mivel ritkán és igen nehezen hadgyác el gonos bűnöket az réfegések. Jer. 2. 25.

Első Haszna Oktatás.

1. Ne csudáld hát, ha az réfeges femmire kellőnek és loc gonotal meg rakodotnac tartatic. Eli réfegnek aluván Annát. 1. Sam. 1. 14. mint nagy Istentelen-

telenség alol menti magát vers. 16. az honnét az femmire kellő emberek *bor ivoknak* avagy az mint az fordítás vagy on lakadalmazoknak hivattatnac. Solt. 69. 13.

2. Ne keres az réfegésnél kegyességet, hanem minden féle bűnnek moslékát. Matt. 24. 49.

3. Az réfegség az Istennek nem egy parancsolattyát rontya meg, hanem mindeniket néminémű képpen, mivel minden bűnnek alkalmatlósága, és azt somorittya meg az ki mind az tíz parancsolatokat adta. Jac. 2. 10. Azomban az réfeges cselekedési gonosát.

Isten ellen: törvényét által hágván, áldásával vísa élvén, és az ő képét magáról éktelenül le vetkeztvén Lottal. Terem. 19. 33. és az Lázár Gazdagával, ki hogy minden napon jól lakhatot (ércsed az rendeltetlenségig) abban vette el minden javát. Luc. 16. 25.

Maga ellen: magát véle segésségre juttatván Péld. 21. 17. és 23. 20. egésségétől, erejétől meg fosztván Péld. 23. 29. 31. 32. és végre minden boldogságtal.

Maradiki ellen: mivel az igaznac magva áldatic meg. Solt. 37. 26. az réfeges maga rof; példájával gyermekét meg botránkoztatván edgyűt bűnhődic, mint Noe. Terem. 9. azomban nincs minck rájoc maradni, mivel táplálni, az ki pedig az övéiről, és fő képpen az ő háza népéről gondot nem visel, az hitet meg ragadta, és az hitetlennel alább való. 1. Tim. 5. 8.

Felebaráti között: az segények ellen, kiket tartozic

zic táplálni. Eph. 4. 28. Mafoc ellen, kiket meg börtánkoztat. Amos. 4. 1.

Respublica ellen. mellyet tartoznéc gyámolítani: de ő inkább átkát neveli mint Juda. Ezech. 16. 49. Izrael. Amos. 6. 6. 7. Cháldaeusoc Dan. 5.

4. Olly gonos; mellyért megtatlan az részeges az jonac barátságára. 1. Cor. 5. 11.

5. Senki hát felebarátyát nem erőltetheti, hanem ha vétkezni akar Hos. 7. 5. Az pogány Afverus lakadalmában egyedül ez vala jo, hogy törvénye ez volt: *senkit senki ne kényszerítene*. Esther. 1. 8. ezt is az Ur feljeczette.

II. HASZNA Dorgáló.

Vétkeznek azért. 1. Az részegesek annál inkább az részegesek, kiváltképpen romlásnac idején, mikor az Ur hiúsíráfra, jaigatásfra, gyász ruhában való öltözésre, akkor öröm vigaság, hus étel, bor ital, modván: *együnk igyunk mert holnap meg halunk*. Esa. 22. 12. 13. Es hogy még az ő nyakokat nem éri az lug. *nem szannák az Josephnek romlását*. Amos. 6. 6.

2. Kik palástot keresnek rut bűnöknek: hitván *sárral mázolnak*. Ezech. 13. 10. Azt mondgyác.

(1) Nem lenne barátom, ha jozan életet élnék.

Fel. 1. Lám van az jozan embernek is barátya, nem lenne azért csak részeges barátod, kit kerülőöd kel. 1. Cor. 15. 31. 2. Szemleld magad bolondságát az ki egy rossz ember barátságán mint Esau egy kíséledelen, el adod első szülőségednek boldogságát, mellyért vele alá valonac tartással méltó vagy reá. Sidok. 12. 16.

(2) Maga-

(2) Magamét iszom ha iszom. Isten eleget adott.

Fel. 1. Az Lázár gazdagának elege vala, és hogy z magájebul minden napon *vigan lakik vala*, és hogy istalárul le hullo morfalekot (ércsed az ő bővelkedését melly az szegények része nálunc) sem adgya vala Lázárnac, *pokolbá cölle fel seert* Luc. 16. 19. 23. 2. Te az te jovaiddon csak satár vagy Luc. 16. 1. részed abbul z mit isteneffé meg eszel, iszol, ruházattal el szaggacz praedic. 5. 18. 3. Az te magad kézfivel nem szabad magadat meg ölnöd, azért az magad borával sem szabad visl; a élned.

Kivánom tudni meddig terjed ki borral való élesem-nek szabadsága? Elhecz 1. Ur Vacsorájának vetegeben. 1. Cor. 11. 25. 2. Orvoslásban. Luc. 10. 34. 3. Gyenge erődnec gyámolítására mértékletessé, 1. Tim. 5. 23. 4. Nagy homoruságnac idején; de ritkán ihatol az vidámságig Solt. 104. 15. az bornak vidámságig való itala az meg keferedet bívűt, de az részegségig való terjedés az veszendője Péld. 31. 6. Ez vidámság után következik az meg nehezedés, melly első gradusa az részegesnek.

Hát az kinek elege van bűn nélkül élheté csak borral?

Fel. 1. Ez világosan nincsen meg tiltva, mind azonaltal az ki mindenkor bört az meg elégedesig i-
sik költ el annyi bort, mennyit a' ki egyéb aránt vízzel él: de minden héten háromszor meg részegsík. in-
net úgy láttuoc valamint ez az részeges néki beteges-
edic Péld. 23. 29. 30. úgy amaZ bor mellett mulato
azon nyavalyákkal terheltetic. 2. Azért ezt a' cáfust

B

ember-

embernek temperamentuma igazította el, szabad az borral élni az egészségnec meg marasztalásért, már az hideg és nedves természetűec bővebben élhetnek vele, de ez okon hogy elég van, csak mind borral élni ellenkező Pátriárkák, és minden fentek példájával maga egészségével, és az írásban ki nyomozható, bornak végeivel.

(3) Ross házam népe vagyon bánatomat üzöm Fel. 1. A' ki minden nap miveled nem igaz fogásod, hanem csak reá toktal. 2. Ki lehet te náladna' rosszabb az ki részeges vagy, talám azért utáltatál meg s' azért háborog hazad népe. 3. Büntetés az rajta s' nem bűnnel kell orvoslanod, hanem meg térésel Prædic. 7. 26. és jó példával 1. Pet. 3. 1.

3. Vétkeznec még is kik bűnteteket ebben mutatják ki, hogy meg részegitheti felebarátyát, Hof 7.

4. Kik itatják hogy ez által más gonosban ejcsés tisztátalanságban mint az Loth leányi Terem. 19. 3. gyilkosságban: 2. Sam. 13. 28. meztelenségének fedezésében. Habac. 2. 15. Vigyázatlanságban Sam. 11. 11.

5. Kik élnek Istentelenségnek borával u. m. Prædác Pél. 4. 17. és az kik kések borért az hamiac ügyet meg igazítani. Esa. 5. 22. 23.

III. H A S Z N A Int.

1. Elly jozan életet: meg gondolván hogy talám az borban részegség kívül is hasznos és gyönyörűsget: ilyen csekély vízben értelmes teremtet által lenn ne hally belé. Azonban te magadat világoztatnac fiának tartod, jozanság illet azért. 1. Thess. 8. egyéb aránt vigyázatlanságban találtatván meg

gyöze

őzöttetel 1. Pet. 5. 8.

2. Ne munkálkodgyál azon foha, hogy felebarádat meg részegicsed. 1. Mert jajt szülő gonos; ez is lecke s;erint. Lásd. Hof. 2. 5. 2. Mert azt meg otráknokoztatnád, jai pedig az botráknokoztatnak, Luc. 7. 1. 2. 3. Mert gyilkosságban esel, mert az részegest lelki életétől meg fosztod. Gal. 5. 21.

Könyörgés.

O H Izraélnek pás;torá, hivednec tápláló Attya, bűnösöknek igaz bírása, jehova Seregeknek Ura, ki az hitelteekeket meg iteled igazságba, és léf;nek olyyak mint a' polyva melly az f;éltől rétova hanyartatik; az ki pedig az hitelénec tanácsába né járás az csufoloknak f;ériben nem ül, téf;ed olyanna mint a folyó víz mellett olántaltatott termő fa, melly gyümölcset adgya ideje kótán, és kinék levele meg nem hervad. Telátod Uram, az földnek hatalmasi egyben gyűltek, és az nevezetefek tanácsot tartottak, azok ellen az kik az te f;árnnyaid alatt réjtették el, és azt mondták, jertek el vesztésük el ezeket hogy ne legyen nemzetség és ne nevezetfésék annak nevé, az ki az Urat igazságban tiszteli, és fel nem vette az Fene vadnak bélyegét. Foházkodván nyögünk, de nincsen ki meg vigas;tallyon, örökségünk kívül valokra, és az mi házunk idegenre f;állott, az kik f;olgák voltak közöttünk most azok uralkodnak mi rajtunk, és nincsen ki minket kezekbül ki f;abadítana, sőt az magunk el fajult fiaink örülnek hogy te Uram mi velünk ezt cselekeded; De oh Uram bar csak most az meg látogatásnak napján es;imélhetnök meg magunkat, vennök es;ben hogy mind ezeket az bűnért az Urnak keze cselekedte; de ez az mi leg mérgesebb bűnünk, hogy az Ur f;ol's f;áját füleinkb

B2

venni

venni nem akarjuk, az ökör isméri az ő Urát; de az Izra-
nem isméri sem pedig észben nem vézi magát. Oh n-
joltévó Atyánk; te vagy az mi iffiuságunknak vezére, n-
haragudgy, il azért örökké az te örökségedre, bocsásd me-
Uram az mi fők bűneinket töröld-el álnokságinka-
Kezd el Uram bennünk az kegyelem alkotmányának
pítését, és vid végben te magad, hogy az dicsofség egé-
tenéked tulajdonittasék. Térics meg Uram s' te hoz-
zád meg térünk, vony, és utánnad futunk, és minek után-
na lelki lebeinket meg orvoslod, épics meg oh Uram a-
mi romlásunkat, ne engedgyed az fíjót puf; tuláfra jut-
mellyet az te jobb kezed plántált és annak ágait el-törde-
tetésre, mellyeket te magadnak meg erősítettél. Eleve-
nics meg Uram minket, és az te nevedet segítségül hív-
állás helyünkre és murasd meg hof; fias látogatásid utá-
az te orczádat és meg f;abadulunc. Ne adgyad Oh Uram
az te Gerkeze galambodnak lelket az ellenség fokságán-
kezeben; az kik pedig Uram immár régtől fogva bujdo-
nak az s;ámkivetésnek puf;táján az f;övetcségnék ládáj-
val, és fők az engedetlen népek kozzül el is hullotta-
engedgyed Uram, azoknak maradéki juthassanak haz-
joknak kíváncs Canahánnyában, hogy te néked lel-
ör ömmel és bántodás nélkül való f;abadsággal há-
lakat adhassanak. A m e n.

V E G E.

